

ПАНДЕМІЇ ЯК ЗАГРОЗИ НОВОГО ТИПУ ДЛЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

©2020 КРАМЧАНІНОВА М. Д., ВАХЛАКОВА В. В.

УДК 330.4
JEL: F52; F62; F69

Крамчанинова М. Д., Вахлакова В. В. Пандемії як загрози нового типу для економічної безпеки в умовах глобалізації

У статті автори актуалізують питання, що стосуються проблем забезпечення економічної безпеки з позиції зростання глобальних інтеграційних процесів у світовій економіці. Відзначається, що формування глобального світу пов'язане з появою нових глобальних загроз у сфері економічної безпеки на прикладі пандемії коронавірусу COVID-19. Це породжує необхідність перегляду деяких негативних ефектів глобалізації з метою надання більшої керованості глобальним процесам, зробивши їх більш усвідомленими, орієнтованими на всебічне забезпечення безпеки та сталий розвиток країн. У ході дослідження аналізуються причини виниклих під впливом пандемії COVID-19 наслідків для економічної активності країн. Дослідження звертає увагу на виявлені пандемією проломи в економічній безпеці країн, пов'язані з деякими аспектами глобалізації. Результати проведеного дослідження дозволяють визначити найбільш постраждалі від економічного тиску сектори та розглянути можливі напрямки і тенденції подальшого економічного відновлення. Також припускається, що в майбутньому стрес-тести всіх рівнів економічної безпеки повинні будуть враховувати більш широкий діапазон можливих сценаріїв і ризиків, пов'язаних із загрозою пандемій і впливом їх наслідків на суспільні інтереси. Перспективою подальших досліджень у цьому напрямі може стати дослідження взаємозв'язку та можливих наслідків, які виникають у соціальній і політичній сферах у зв'язку з глобальними загрозами економічній безпеці.

Ключові слова: економічна безпека, глобалізація, інтеграційні процеси, пандемія COVID-19, загрози, криза, економічні втрати.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-11-18-23>

Бібл.: 10.

Крамчанинова Майя Джемалівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки і підприємництва, Східноукраїнський національний університет ім. В. Даля (просп. Центральний, 59а, Северодонецьк, 93400, Україна)

E-mail: mdnarmania@gmail.com

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-0129-8166>

Researcher ID: <http://www.researcherid.com/V-6956-2018>

Вахлакова Вікторія Володимирівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки і підприємництва, Східноукраїнський національний університет ім. В. Даля (просп. Центральний, 59а, Северодонецьк, 93400, Україна)

E-mail: vaxlakovavvv@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4991-9996>

UDC 330.4
JEL: F52; F62; F69

Kramchaninova M. D., Vakhakova V. V. Pandemics as a New Type of Threat to Economic Security in the Context of Globalization

In the article, the authors actualize the issues related to the problems of ensuring economic security from the position of growth of global integration processes in the world economy. It is specified that the formation of the global world is connected with the emergence of new global threats in the field of economic security, as exemplified by the coronavirus pandemic COVID-19. This creates the need to review some of the negative effects of globalization in order to provide greater control over global processes, making them more conscious, focused on both comprehensive security and sustainable development of countries. In the course of the research, the authors analyze the consequences for the economic activity of countries as result of the COVID-19 pandemic. The research draws attention to the pandemic-detected breaches in the economic security of countries related to some aspects of globalization. The results of the carried out research allow to identify the sectors most affected by economic pressure and consider possible directions and tendencies of further economic recovery. It is also assumed that in the future stress tests of all levels of economic security will have to take into account and analyze a wider range of possible scenarios and risks associated with the threat of pandemics and the impact of the related effects on the public interest. Prospect for further research in this direction may be the study on the relationship and possible consequences that arise in the social and political spheres in connection with global threats to economic security.

Keywords: economic security, globalization, integration processes, COVID-19 pandemic, threats, crisis, economic losses.

Bibl.: 10.

Kramchaninova Maiia D. – PhD (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Economics and Entrepreneurship, Volodymyr Dahl East Ukrainian National University (59a Tsentralnyi Ave., Sievierodonetsk, 93400, Ukraine)

E-mail: mdnarmania@gmail.com

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-0129-8166>

Researcher ID: <http://www.researcherid.com/V-6956-2018>

Vakhakova Viktoriia V. – PhD (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Economics and Entrepreneurship, Volodymyr Dahl East Ukrainian National University (59a Tsentralnyi Ave., Sievierodonetsk, 93400, Ukraine)

E-mail: vaxlakovavvv@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4991-9996>

Сьогодні можна стверджувати, що величезних військових витрат на захист своїх країн від традиційних зовнішніх загроз вже недостатньо, нетрадиційні події у сфері навколишнього середовища, охорони здоров'я, економіки і технологій змушують людей переосмислити свою безпеку.

Пандемія коронавірусу COVID-19 – шок, який значною мірою прискорив і посилив падіння показників економічного зростання у світі. Щоб зупинити поширення вірусу, країни ввели жорсткі обмеження на пересування, і це майже повністю зупинило економічну активність, посиливши накопичені раніше економічні проблеми.

Загальна політика «відкритих дверей», як продукт глобалізації, зазнала кризи. Суттєво порушилося сполучення між країнами: усі види пасажирських перевезень практично повністю призупинені, вантажні перевезення значно ускладнені через закриття кордонів і зусилля, спрямовані на захист від поширення епідемії. У результаті світ спостерігає безпрецедентне скорочення обсягів комерційного обміну між країнами, з відповідними наслідками для економічної безпеки країн [1]. Якщо заходи по стабілізації не дадуть очікуваного результату, то можливе застосування більш посилених заходів, що, ймовірно, призведе до жорсткої економії та серйозної соціальної й політичної нестабільності з новим витком економічної кризи.

Вплив епідемії на розвиток економіки та цивілізації загалом досліджували у своїх працях Д. Блум, Д. Кеннінг, Е. Брейнерд, М. Зіглер, К. Белл, М. Льюїс та інші. Проте слід зазначити, що в сучасних умовах інтенсивної глобалізації епідемії можуть мати куди серйозніші, небезпечніші та триваліші економічні наслідки [2]. Сучасні епідемії відбуваються у глобально пов'язаному світі з миттєвою швидкістю, що може значно вплинути на впевненість і можливості бізнесу навіть при незначних масштабах епідемії. Деякі галузі економічної діяльності, особливо туризм, реагують майже миттєво, і глобальні очікування інвесторів щодо безпечного та контрольованого інвестиційного клімату піддаються сумніву [3].

За таких умов виникає необхідність у визначенні кола питань, що дозволяють переглянути важливі засадничі принципи в організації як соціального, культурного, економічного та політичного життя в глобальних умовах, так і у сфері безпеки. Це, безумовно, стане поворотним моментом у реалізації зовнішньої політики держав і зажадає істотного реформатування міжнародної системи, що безпосередньо вплине на всі національні та міжнародні інститути економіки та безпеки.

Метою статті є аналіз і вивчення причин, наслідків і очікуваних тривалих ефектів, пов'язаних з пандемією в контексті глобальної економічної безпеки, а також визначення можливих напрямів і тенденцій подальшого економічного відновлення, які б відповідали більш розумнішій і стійкій глобалізації.

Дослідження підкреслює необхідність урахування сценаріїв нових загроз для економічної безпеки та покликане допомогти економічним суб'єктам координувати дії з мінімізації наслідків, які пов'язані з пандеміями.

Майбутнє глобалізації все ще знаходиться в процесі становлення. Глобалізація в результаті поширення знань, передової технології та руху людей проникає в усі аспекти нашого життя. Стрімкий розвиток технологій і рух капіталу створює реальні можливості для досягнення соціоекономічного процвітання, поширюючи політичні й економічні свободи по всьому світу. Проте глобалізація також здатна виробляти потужні загрози, оголюючи критичну уразливість нестримно зростаючого загального взаємозв'язку та взаємозалежності. Усе це має важливі наслідки для глобальної безпеки, оскільки загрози так само стали глобальнішими за своїм обсягом і руйнівнішими за своїми наслідками. Так, пандемія COVID-19 у поєднанні з розширенням глобальної економічної взаємодії вчинила яскраво виражений негативний вплив на проблеми, які лежать в основі загроз економічній безпеці країн.

У даний час в економіці спостерігається найглибший глобальний спад за останні десятиліття, який продовжує посилюватися, незважаючи на надзвичайні зусилля світових урядів з протидії за допомогою фінансової та грошово-кредитної політики. Поточна глобальна рецесія є надзвичайно важкою та відбувається на тлі збереження напруги в торгових відносинах між Сполученими Штатами Америки та Китаєм. Тільки в I кварталі 2019 р. обсяг торгівлі між ними скоротився більше, ніж на 15 відсотків порівняно з тим самим періодом попереднього року, і очікується його подальше скорочення [4].

Такі глибокі спади, посилені пандемією, очевидно, залишать після себе величезний збиток. Цей збиток є наслідком порушення глобальних зв'язків у сфері торгівлі і постачань, скорочення інвестицій, виведення людського капіталу в результаті втрати роботи або можливостей навчання.

Економічна безпека стала одним із найбільш постраждалих з порушених пандемією коронавірусу секторів. Досі важко спрогнозувати, які далекосяжні та довгострокові наслідки матиме спалах пандемії COVID-19 для світової економіки. Швидкість і непередбачуваність її поширення, брак інформації про можливі наслідки робить необхідним пошук оптимального балансу між швидкими діями з протидії пандемії та захистом від надмірної поспішності, яка може в багато разів погіршити становище. Особливо якщо враховувати, що заходи боротьби з пандемією пов'язані з економічно болючими побічними ефектами та значно ускладнюють торговельні відносини і рух потоків товарів і послуг між країнами в усьому світі. Ці відносини будувалися та розвивалися протя-

гом десятиліть завдяки процесу глобалізації, і тепер вони змушені проходити тест на міцність.

Дослідження, спрямовані на оцінку масштабів економічних втрат, пов'язаних з пандеміями, показують, що економічний ефект, викликаний ними, ймовірно, триває від 3 до 4 років [5]. Тривалість і тяжкість цих наслідків мають вирішальне значення для компаній, які і до кризи були вразливими в силу різних причин. Ще складніше, якщо вони знаходяться серед секторів, найбільш сильно постраждалих від заходів щодо стримування пандемії, і в даний час піддаються перевірці на міцність.

Бгато перехідних економік країн, що розвиваються, після глобальної фінансової кризи 2007–2009 рр. так і не повернулися до докризових темпів зростання. І тепер, усе ще не оговтавшись від наслідків, економіки країн, що розвиваються, вимушені зазнавати руйнівного економічного тиску, вчиненого пандемією, у тому числі за такими напрямками:

- ✦ тиск на слабкі системи охорони здоров'я;
- ✦ зменшення обсягів надаваних послуг у транспортному секторі внаслідок скорочення пасажирського та вантажного потоків;
- ✦ втрати у сфері торгівлі та туризму;
- ✦ скорочення грошових переказів;
- ✦ стримування потоків капіталу та інвестицій;
- ✦ жорсткі фінансові умови на тлі зростаючої заборгованості;
- ✦ порушення глобальних ланцюжків поставок;
- ✦ зростання безробіття;
- ✦ загальне падіння добробуту домашніх господарств, а отже, і падіння платоспроможного попиту.

З наслідками пандемії так чи інакше зіткнулися всі країни, ринки, підприємства, компанії та інші економічні інститути. Це легко пояснюється досить швидкою інтеграцією у світову економіку, за допомогою міжнародної торгівлі, фінансових потоків і міграції робочої сили. Ще одним фактором економічної нестійкості стало стрімке зростання сфери послуг. При всій зростаючій важливості для суспільства та забезпечення зайнятості людей сфера послуг виявилася найбільш схильною до ризику впливу пандемії. Доходи цієї сфери безпосередньо залежать від свободи пересування, що визначає її хиткість і вразливість до таких методів боротьби з пандемією, як блокування.

Пандемія COVID-19 значно розширила список країн з ринком, що формується, і країн, що розвиваються, які мають високий рівень заборгованості та зазнають боргової кризи. Можливостям протистояння цих країн фінансовій напруженості також перешкоджають додаткові проблеми, включаючи зростаючі дефіцити бюджету та рахунки поточних операцій, а також зрушення в бік більш ризикованих боргових зобов'язань [6]. Частково завдяки сприятливим глобальним умовам ліквідності, створеним

масивною підтримкою центральних банків у країнах з розвинутою економікою, відтік приватного капіталу сповільнився, і багато країн із середнім рівнем доходу змогли продовжити запозичення на світових ринках капіталу.

За даними МВФ, уряди країн з ринком, що формується, випустили борг у твердій валюті на суму 124 мільярди доларів протягом перших шести місяців 2020 р., при цьому дві третини запозичень припадають на другий квартал [7].

Треба відзначити, що деякі, більш розвинені держави, набагато менш уразливі для ризиків глобалізації та можуть справлятися успішніше інших. І все ж у більшості розвинених країн урядова політика підтримки у сфері стабілізації економіки та зайнятості повинна буде мати справу з другою хвилею економічного шоку, пов'язаного з впливом глобальної рецесії та зростаючій по всьому світу кількості банкрутств. Таким чином, як і в періоди попередніх криз, країни та компанії з високим рівнем заборгованості є найбільш уразливими.

Згідно з прогнозами Euler Hermes очікується, що в усіх регіонах і країнах буде спостерігатися двозначне зростання неплатоспроможності, при цьому найбільші сплески будуть відзначені в Північній Америці (+56% до кінця 2021 р.), а потім у Центральній і Східній Європі (+35%) та Латинській Америці (+33%). В Азії до 2021 р. очікується збільшення на 31%, а в Західній Європі – на 32% [8].

Очевидно, що в таких несприятливих умовах буде складно обслуговувати борги. Своєю чергою, підвищення ризику може очікувано призвести до зростання витрат за позиками, а банкрутства і дефолти з великою ймовірністю призведуть до жорстких фінансових криз у багатьох країнах, що розвиваються, де допомога держави бізнесу та заходи стимулювання носять недостатній характер у силу обмежених можливостей бюджету національних економік.

Швидкість, з якою розвивається нинішня криза, свідчить про значну глибину та тривалість рецесії. Базовий прогноз передбачає скорочення світового ВВП на 5,2% у 2020 р. з використанням ваг ринкового обмінного курсу [9].

Особливо сильно постраждають сировинні економіки, які значною мірою орієнтовані на експорт енергоресурсів. Падіння цін на ресурси негативно впливає на державні фінанси і тисне на сальдо торгового балансу країни.

У той час, як підприємства більше орієнтовані на внутрішні обміни, виявилися в значно кращому становищі, підприємства, що сильно залежать від експорту чи імпорту, стали найбільш чутливими та змушені адаптуватися. Передбачення та чітка бізнес-стратегія – переваги, що дозволяють зберегти ринкові позиції. Очевидно, що стрес-тести всіх рівнів економічної безпеки повинні враховувати й аналізувати

нові сценарії ризиків з метою забезпечення швидкої адаптації. Зрештою, тенденція орієнтована на прагнення до більшого суверенітету, вплине на міжнародний торговельний обмін.

Пандемія COVID-19 негативно впливає на добробут домогосподарств у багатьох відношеннях, у тому числі в контексті зниження економічної безпеки. Суворі карантинні заходи стимулювали прискорений перехід від звичайних покупок до онлайн. У результаті частка онлайн в загальному обсязі роздрібних продажів збільшилася, і цей адаптивний аспект сформував новий тренд, який, швидше за все, збережеться і буде продовжений. Однак загальні обсяги роздрібних продажів сильно постраждали. Інвестиції в бізнес і житлове будівництво також різко впали. Багато компаній будівельного сектора проходять період реструктуризації та перебудови бізнес-процесів [10]. Різне падіння рівня інвестицій зробить їх і без того нестійке становище більш вразливим.

Після послаблення карантинних заходів прагнення домогосподарств компенсувати відмову від споживання все ще знаходиться на низькому рівні, відображаючи відсутність безпеки щодо зайнятості та доходів. Зростання попиту є необхідною ланкою в ланцюзі відновлення економіки, і на такому тлі повернутися до нормальної структури витрат буде важко.

Незважаючи на одночасний шок попиту і пропозиції, поки ще низький загальний інфляційний тиск дає можливість для більш широкої фіскальної та грошово-кредитної політики підтримки економічного зростання. Але спроби перезапустити економіку шляхом заохочення фірм і домогосподарств брати кредити і витратити більше можуть лише додатково посилити існуючі проблеми надмірної заборгованості, не приводячи при цьому до зростання попиту.

Відсутність відчуття економічної безпеки стимулює домашні господарства збільшити їх схильність до заощаджень в умовах нестабільності та втрати довіри до заходів уряду.

При такому неблагополучному, але цілком реалістичному сценарії розвитку подій темпи зростання світової економіки можуть скоротитися до 8% у 2020 р., а також зберігається висока ймовірність подальших переглядів у бік зниження [9]. Це лише підкреслює гостру необхідність вживання додаткових заходів з боку держав для підтримки економічної активності з метою пом'якшення збитку.

Аналіз і дослідження означеної проблеми дозволяє виділити такі ключові напрямки пріоритетів економічного відновлення:

- ✦ відновлення міжнародних транспортних і туристичних мереж;
- ✦ диверсифікація найважливіших ланцюжків поставок;
- ✦ підтримка бізнесу та робочих місць;

- ✦ своєчасне, тимчасове та цільове дискреційне податкове стимулювання;
- ✦ просування експорту;
- ✦ розгортання всіх відповідних фінансових інструментів для відновлення економіки. Надання підтримки ліквідності секторам і компаніям, які стикаються з перебоями;
- ✦ сприяння торгівлі та безпеці.

Однак необхідно враховувати, що саме уповільнення економічної активності через COVID-19 позбавляє країни ресурсів, які їм необхідні для подолання соціально-економічних наслідків пандемії, і несе в собі ризики виникнення соціальних хвилювань. Особливо важкої шкоди спад може завдати державам, в яких існує найбільший потенціал для хвилювань і конфліктів. Таким чином, пандемія стає загрозою нового типу для економічної безпеки, що веде до зростання ризиків виникнення інших взаємопов'язаних і взаємозалежних загроз.

У даний час національні уряди зайняті вирішенням першочергових завдань з порятунку економіки, але в подальшій перспективі доведеться зосередити зусилля у сфері національної політики з тим, щоб виробити нову економічну та політичну стратегію, нові методи та інструменти реагування, здатні протистояти сучасним викликам і загрозам. Беручи до уваги зміщення фокусу в бік нетрадиційних загроз, уряди змушені змінювати структуру національних витрат, вибираючи між терміновими витратами на охорону здоров'я та іншими пріоритетами, такими як оборона, культура, наука та фінансування реформ.

Нові постпандемічні реалії та змінені відповідно до цього державні пріоритети зажадають від керуючих політичних еліт розробки набагато більш комплексного підходу до безпеки як щодо внутрішніх, так і зовнішніх загрозливих подій. Це означає, що урядам доведеться вкладати великі кошти в підготовку до наступної пандемії як невід'ємної частини їх соціальної, економічної, політичної, національної та глобальної безпеки. Логістика та охорона здоров'я будуть все частіше розглядатися як стратегічні сектори у сфері національних інтересів.

Крім того, криза в нинішніх глобальних умовах виявила уразливість і проломи в економічній безпеці, поставивши під сумнів ринкове обґрунтування і саму природу глобальної економіки. У той час як глобалізація тягне за собою поділ праці між різнорідними економіками, повернення до моделі самодостатньої економіки передбачає рух до самозабезпечення, а значить, підвищення суверенітету та безпеки держав. Це означатиме, що, залишаючись формально вірним парадигмі глобалізації, світ стикається з перспективою проходження етапу повернення до більш самодостатньої економіки, з відповідною зміною конфігурації економічного ландшафту. Динаміка співпраці між країнами, що розвиваються, і розвиненими

країнами може змінитися. Підприємства повинні будуть адаптувати свою географічну діяльність до нової глобальної ситуації. Це, як мінімум, новий геополітичний баланс з імовірним поштовхом до часткової економічної релокалізації у сфері виробництва та глобальної торгівлі, необхідний для того, щоб підготуватися до нової, більш розумної та стійкої глобалізації. Іншими словами, це може бути кінцем епохи глобалізації в тому вигляді, який ми знаємо, і тих переваг, які вона з собою несе.

Слід припустити, що така перспектива змусить міжнародних гравців переглянути існуючі правила і знайти новий баланс або вибір між негативними аспектами глобалізації та її потенціалом, що розширює можливості в багатьох сферах.

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного дослідження розглянуто значущість наслідків пандемії як загрози нового типу для глобальної економічної безпеки.

При аналізі впливу пандемії на економіку країн, визначено:

- ✦ найбільш постраждали від економічного тиску пандемії сектори;
- ✦ ключові напрямки пріоритетів економічного відновлення.

Для підвищення стійкості та здатності протистояти новим зарозам у вигляді подальших пандемічних шоків компаніям необхідно буде перетворити свою бізнес-модель. Стрес-тести повинні будуть враховувати й аналізувати нові сценарії ризиків для забезпечення швидкої адаптації економічної безпеки.

Основним завданням урядів стане досягнення нової, більш розумної та стійкої глобалізації, з таким рівнем безпеки, який забезпечив би внутрішню стабільність, активну участь країни в міжнародному поділі праці та, водночас, гарантував би економічну та національну безпеку. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Trade falls steeply in first half of 2020 / WTO news. Press release. 21 June 2020. URL: https://www.wto.org/english/news_e/pres20_e/pr858_e.pdf
2. The Neglected Dimension of Global Security: A Framework to Counter Infectious Disease Crises. Washington (DC) : National Academies Press (US); 2016 May 16. Appendix C : Modeling the Economic Threat of Pandemics. URL: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK368393/>
3. Bell C., Lewis M. The Economic Implications of Epidemics Old and New. *World Economics*. 2004. Vol. 5. No. 4. P. 137–174. DOI: 10.2139/ssrn.1112799
4. Database of Trade Geographic Structure Statistics / IMF. <https://data.imf.org/?sk=9D6028D4-F14A-464C-A2F2-59B2CD424B85>

5. McKibben W. J, Sidorenko A. A. *Global Macroeconomic Consequences of Pandemic Influenza*. Sydney, Australia: Lowy Institute for International Policy; 2006. 33 p. URL: <https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2012/04/20061019mckibbin.pdf>
6. Kose M. A., Ohnsorge F., Nagle P., Sugawara N. Caught by a Cresting Debt Wave (Past debt crises can teach developing economies to cope with COVID-19 financing shocks). *Finance & Development*. 2020. Vol. 57. No. 2. P. 40–43. URL: <https://www.imf.org/external/pubs/ft/fandd/2020/06/pdf/COVID19-and-debt-in-developing-economies-kose.pdf>
7. Georgieva K. Restoring Sustainable Flows of Capital and Robust Financing for Development / International Monetary Fund. July 8, 2020. URL: <https://www.imf.org/en/News/Articles/2020/07/09/sp070820-restoring-sustainable-flows-of-capital-and-robust-financing-for-development>
8. The insolvency time bomb: prepare for a record-high increase in insolvencies, the collateral damage of the Covid-19 crisis / Euler Hermes Global. URL: https://www.eulerhermes.com/en_global/news-insights/news/the-insolvency-time-bomb--prepare-for-a-record-high-increase-in.html
9. Global Economic Prospects / The World Bank Group. June 2020. <https://www.worldbank.org/en/publication/global-economic-prospects>
10. Shchepkina N., Kramchaninova M. Business process reengineering for the increase in the environmental friendliness of construction // *Environmental Management and Environmental Economics (E3S)*. Web Conf. 2019. Vol. 91. Article Number 080418. DOI: <https://doi.org/10.1051/e3sconf/20199108048>

REFERENCES

- Bell, C., and Lewis, M. "The Economic Implications of Epidemics Old and New". *World Economics*, vol. 5, no. 4 (2004): 137-174. DOI: 10.2139/ssrn.1112799
- "Database of Trade Geographic Structure Statistics". IMF. <https://data.imf.org/?sk=9D6028D4-F14A-464C-A2F2-59B2CD424B85>
- Georgieva, K. "Restoring Sustainable Flows of Capital and Robust Financing for Development". International Monetary Fund. July 8, 2020. <https://www.imf.org/en/News/Articles/2020/07/09/sp070820-restoring-sustainable-flows-of-capital-and-robust-financing-for-development>
- "Global Economic Prospects". The World Bank Group. June 2020. <https://www.worldbank.org/en/publication/global-economic-prospects>
- Kose, M. A. et al. "Caught by a Cresting Debt Wave (Past debt crises can teach developing economies to cope with COVID-19 financing shocks)". *Finance & Development*. 2020. <https://www.imf.org/external/pubs/ft/fandd/2020/06/pdf/COVID19-and-debt-in-developing-economies-kose.pdf>
- McKibben, W. J., and Sidorenko, A. A. "Global Macroeconomic Consequences of Pandemic Influenza". Sydney, Australia: Lowy Institute for International Policy; 2006. <https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2012/04/20061019mckibbin.pdf>

Shchepkina, N., and Kramchaninova, M. "Business process reengineering for the increase in the environmental friendliness of construction". Environmental Management and Environmental Economics (E3S). Web Conf. Article Number 080418, vol. 91 (2019).

DOI: <https://doi.org/10.1051/e3sconf/20199108048>

"The insolvency time bomb: prepare for a record-high increase in insolvencies, the collateral damage of the Covid-19 crisis". Euler Hermes Global. https://www.eulerhermes.com/en_global/news-insights/news/

the-insolvency-time-bomb--prepare-for-a-record-high-increase-in.html

"The Neglected Dimension of Global Security: A Framework to Counter Infectious Disease Crises. Washington (DC) : National Academies Press (US); 2016 May 16. Appendix C : Modeling the Economic Threat of Pandemics". <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK368393/>

"Trade falls steeply in first half of 2020 / WTO news. Press release". June 21, 2020. https://www.wto.org/english/news_e/pres20_e/pr858_e.pdf

УДК 330.341.42

JEL: F62; F63; F69; O33

ТЕХНОЛОГІЧНА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

©2020 ДУБЕЙ Ю. В.

УДК 330.341.42

JEL: F62; F63; F69; O33

Дубей Ю. В. Технологічна конкурентоспроможність національної економіки України в умовах глобалізації

У статті проаналізовано рівень технологічної конкурентоспроможності України у світовій економіці та виокремлено напрями технологічного оновлення вітчизняної економіки. Технологічну конкурентоспроможність визначено як реальну та потенційну можливість національної технологічної системи продукувати кінцеву продукцію, яка користується попитом на відповідних ринках; як сукупність певних характеристик, які формують конкурентні переваги країни у світовій економіці та дають можливість витримувати конкуренцію з іншими національними технологічними системами. На основі розкриття особливостей методики розрахунку індексу глобальної конкурентоздатності узагальнено місце України у світовому рейтингу, показано динаміку фактора технологічної готовності нашої країни, а також інших її індикаторів конкурентоздатності за трьома субіндексами: базових вимог, підвищення ефективності та інноваційності. Наголошено на необхідності технологічної модернізації України на інноваційних принципах. Підкреслено, що напрями технологічної модернізації повинні враховувати закономірності сучасного етапу техноглобалізму, який представляє собою процес формування єдиної глобальної системи виробництва та обміну результатами інноваційно-технологічної діяльності. В умовах обмежених фінансових можливостей нашої країни та наявності значних бар'єрів у переміщенні нових технологій запропоновано здійснювати технологічне оновлення вітчизняної економіки за рахунок розробки та впровадження нових технологій у кооперації з іншими країнами.

Ключові слова: технологічна конкурентоспроможність, індекс глобальної конкурентоздатності, інновації, техноглобалізм, науково-технічна кооперація.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-11-23-28>

Табл.: 1. Бібл.: 14.

Дубей Юлія Володимирівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту, Національний технічний університет «Дніпровська політехніка» (просп. Дмитра Яворницького, 19, Дніпро, 49005, Україна)

E-mail: yuliya.dubey@gmail.com

UDC 330.341.42

JEL: F62; F63; F69; O33

Dubiei Yu. V. Technological Competitiveness of Ukraine's National Economy in the Context of Globalization

The article analyzes the level of technological competitiveness of Ukraine in the world economy, allocating the directions of technological renewal of the national economy. Technological competitiveness is defined as a real and potential opportunity for the national technological system to produce final products that are in demand in the relevant markets; as a totality of certain characteristics that form the competitive advantages of the country in the world economy, allowing to withstand competition with other national technological systems. On the basis of the disclosure of the peculiarities of the methodology for computing the index of global competitiveness, Ukraine's place in the world ranking is summarized, the dynamics of the factor of technological readiness of our country, as well as its other indicators of competitiveness are displayed in three sub-indexes: basic requirements, increasing efficiency, and innovativeness. It is emphasized the need for technological modernization of Ukraine on the basis of innovative principles. It is underlined that the directions of technological modernization should take into account the patterns of the modern stage of technoglobalism, which is the process of forming a single global system of production and exchange of results of innovation-technological activity. In the context of limited financial capabilities of our country and the presence of significant barriers to the movement of new technologies, it is proposed to carry out technological renewal of the national economy through the development and introduction of new technologies in cooperation with other countries.

Keywords: technological competitiveness, global competitiveness index, innovation, technoglobalism, scientific and technical cooperation.

Tabl.: 1. Bibl.: 14.

Dubiei Yuliya V. – PhD (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Management, National Technical University 'Dnipro Polytechnic' (19 Dmytro Yavornytskyi Ave., Dnipro, 49005, Ukraine)

E-mail: yuliya.dubey@gmail.com